

Straffrättsliga åtgärder mot skatteundandraganden avseende alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter m.m. (prop. 2004/05:149)

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag i prop. 2004/05:149 om att införa ett nytt brott – olovlig befattning med punktskattepliktiga varor – i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter. Förslaget innebär att möjligheterna att ingripa straffrättsligt mot skatteundandraganden som rör införsel av punktskattepliktiga varor från andra EU-länder förstärks. Utskottet tillstyrker också att Tullverket skall ges befogenhet att inleda och leda förundersökningar och att använda tvångsmedel i utredningar av skattebrott som rör införsel av alkohol- och tobaksvaror samt mineraloljeprodukter från andra EU-länder. De brottsutredande befogenheterna skall gälla endast i de fall där deklaration skall lämnas senast vid den skattepliktiga händelsen och för vilka deklaration inte lämnats.

Även i övrigt tillstyrker utskottet propositionen, bl.a. att skatt inte skall betalas för tuggtobak som har levererats till köpare i ett annat EG-land.

Utskottet avstyrker den motion som väckts med anledning av propositionen samt en motion som väckts under allmänna motionstiden 2004 som rör rätten att förstöra beslagtagna alkohol- och tobaksvaror.

Till betänkandet har lämnats tre reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	6
Straffrättsliga åtgärder mot skatteundandraganden avseende alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter m.m.	6
Begäran om en översyn.....	7
Tullverkets befogenheter.....	8
Finsk rödmärkt olja.....	9
Reservationer.....	12
1. Begäran om en översyn, punkt 2 (m, fp, c).....	12
2. Tullverkets befogenheter, punkt 3 (fp).....	13
3. Finsk rödmärkt olja, punkt 4 (fp).....	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	14
Propositionen.....	14
Följdmotion.....	14
Motion från allmänna motionstiden hösten 2004.....	14
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Straffrättsliga åtgärder mot skatteundandraganden avseende alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter m.m.

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69),
2. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
3. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
4. lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter,
5. lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:149.

2. Begäran om en översyn

Riksdagen avslår motion 2004/05:Sk15 yrkande 1.

Reservation 1 (m, fp, c)

3. Tullverkets befogenheter

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:Sk15 yrkande 2 och 2004/05:Sk387.

Reservation 2 (fp)

4. Finsk rödmärkt olja

Riksdagen avslår motion 2004/05:Sk15 yrkande 3.

Reservation 3 (fp)

Stockholm den 17 maj 2005

På skatteutskottets vägnar

Susanne Eberstein

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Susanne Eberstein (s), Anna Grönlund Krantz (fp), Ulla Wester (s), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Lennart Axelsson (s), Ulf Sjösten (m), Mats Berglind (s), Gunnar Andrén (fp), Stefan Hagfeldt (m), Britta Rådström (s), Fredrik Olovsson (s), Lars Gustafsson (kd), Per Rosengren (v), Staffan Danielsson (c), Börje Vestlund (s) och Peter Rådberg (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition Straffrättsliga åtgärder mot skatteundandraganden avseende alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter m.m. Förslagen innebär bl.a. ändringar i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter (i det följande LPK), skattebrottslagen (1971:69) och lagen (2000:1225) om straff för smuggling (i det följande smugglingslagen).

Enligt regeringens bedömning kan förslagen inte anses ge upphov till ökade kostnader för vare sig Tullverket, domstolar eller andra myndigheter.

Förslaget om att ränta skall tas ut om ett företag sedermera skall beskattas för den elektriska kraft som i ett tidigare skede förbrukats skattefritt föranleder en ändring i skattebetalningslagen (1997:483). För att det skall vara möjligt att göra avdrag eller begära återbetalning av skatt på tuggtobak som har levererats till en köpare i ett annat EG-land föreslås också en ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt. Regeringen anser att kostnaden för den ringa ökning av Skatteverkets arbetsbelastning som bedöms bli följden av dessa förslag ryms inom befintligt anslag.

Den promemoria som föregick lagstiftningsärendet har remissbehandlats. I promemorian föreslogs att den nya straffbestämmelsen skulle ta sikte på olovlig befattning med enbart tobaksvaror som varit föremål för skattebrott. Efter att ha hört remissinstanserna gjorde regeringen bedömningen att straffbestämmelsen även borde omfatta olovlig befattning med alkoholvaror och mineraloljeprodukter som varit föremål för skattebrott. Förslaget i denna del har under hand beretts med Skatteverket, Tullverket, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. Lagrådet har inte haft någon erinran mot de i lagrådsremissen framlagda lagförslagen. Propositionen överensstämmer med remissen till Lagrådet.

I betänkandet behandlas också en motion som väckts med anledning av propositionen samt en motion från den allmänna motionstiden 2004. Över sistnämnda motion har ett yttrande från Tullverket inhämtats.

En sammanställning av regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna framgår av *bilaga 1*. Regeringens lagförslag återges i *bilaga 2*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det i lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter (LPK) införs en bestämmelse som straffbelägger olovlig befattning med punktskat-

tepliktiga varor som varit föremål för skattebrott. Den som uppsåtligen emballerar, transporterar, förvarar, döljer, bearbetar, förvärvar eller överlåter varor som varit föremål för skattebrott som rör alkoholskatt, tobaksskatt eller energi- och koldioxidskatt på mineraloljor skall kunna fällas till ansvar enligt den nya straffbestämmelsen. Straffbestämmelsen omfattar punktskatt som undandras i trafiken med andra medlemsländer i EU och skatt som undandragits genom inhemska transaktioner. Det nya brottets straffskala skall vara böter eller fängelse i högst två år eller om brottet är grovt fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Försök, förberedelse och stämpling till grov olovlig befattning med punktskattepliktiga varor skall vara straffbart. Det föreslås vidare att varor, eller sådana varors värde, som varit föremål för detta brott skall kunna förverkas.

Genom ändringarna kommer undandraganden av bl.a. tobaksskatt i trafiken med andra EU-länder eller genom inhemska transaktioner att straffrättsligt behandlas på samma sätt som skatteundandraganden i samband med import från tredje land. Detsamma kommer att gälla för undandragande av skatt på mineraloljor, liksom i vissa avseenden även undandraganden av alkoholskatt.

I propositionen föreslås också att Tullverket skall få befogenheter att inleda och leda förundersökningar och att använda straffprocessuella tvångsmedel i utredningar av skattebrott som rör införsel av alkohol- och tobaksva-
ror samt mineraloljeprodukter från andra EU-länder. De brottsutredande befogenheterna föreslås endast gälla i fall där deklaration skall lämnas senast i samband med den skattepliktiga händelsen och där deklaration inte lämnats i rätt tid. Befogenheterna att använda tvångsmedel motsvarar de befogenheter som Tullverket har i dag vid utredningar av brott enligt LPK.

Propositionen innehåller även förslag till ändring i skattebetalningslagen som innebär att ränta skall tas ut om ett företag sedermera skall beskattas för den elektriska kraft som i ett tidigare skede förbrukats skattefritt med anledning av ett deltagande i ett program för energieffektivisering och förslag om att skatt inte skall betalas för tuggtobak som har levererats till köpare i ett annat EG-land, vilket föranleder en ändring i lagen om tobaksskatt.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

Utskottets överväganden

Straffrättsliga åtgärder mot skatteundandraganden avseende alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar de i propositionen framlagda lagförslagen.

Propositionen

I propositionen föreslås att det i LPK införs en bestämmelse som straffbelägger olovlig befattning med punktskattepliktiga varor som varit föremål för skattebrott och att varor, eller sådana varors värde, som varit föremål för detta brott skall kunna förverkas.

Genom ändringarna kommer undandraganden av bl.a. tobaksskatt i trafiken med andra EU-länder eller genom inhemska transaktioner att straffrättsligt behandlas på samma sätt som skatteundandraganden i samband med import från ett land utanför EU. Detsamma kommer att gälla för undandragande av skatt på mineraloljor, liksom i vissa avseenden även undandraganden av alkoholskatt.

I propositionen föreslås också att Tullverket skall få vissa befogenheter att inleda och leda förundersökningar och att använda straffprocessuella tvångsmedel i utredningar av skattebrott som rör införsel av alkohol- och tobaksvaror samt mineraloljeprodukter från andra EU-länder.

Propositionen innehåller även förslag om att ränta skall tas ut om ett företag skall beskattas för den elektriska kraft som i ett tidigare skede förbrukats skattefritt med anledning av ett deltagande i ett program för energieffektivisering och om att skatt inte skall betalas för tuggtobak som har levererats till köpare i ett annat EG-land. Slutligen föreslås en redaktionell ändring i LPK.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag utan tillstyrker propositionen.

Begäran om en översyn

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att regeringen skall se över lagstiftningen när det gäller straffrättsliga insatser mot olika skatteundandraganden.

Jämför reservation 1 (m, fp, c).

Motionen

I motion Sk15 av Anna Grönlund Krantz m.fl. (fp) begärs en översyn av den straffrättsliga behandlingen av olika skatteundandraganden (yrkande 1). Motionärerna anser att det nya brottet som förs in i LPK måste ses som en tillfällig lösning och att lagstiftningen när det gäller olika skatteundandraganden bör bli föremål för en sammanhållen översyn. Målsättningen skall vara att åstadkomma ett mer överskådlig samlat regelverk.

Utskottets ställningstagande

Bakgrunden till regeringens förslag i propositionen är att EU:s utvidgning inneburit att Tullverket inte längre kan ingripa straffrättsligt mot skatteundandraganden som sker i samband med att cigaretter, alkohol och mineralolja förs in till Sverige från de nya medlemsländerna och att det inte är straffbart att ta befattning med varor som varit föremål för sådana skatteundandraganden. Avsaknaden av en straffbestämmelse om olovlig befattning på skattebrottsområdet avseende punktskatt har således medfört att skatteundandragandena i trafiken med andra medlemsländer inte kan bekämpas lika effektivt som skatteundandragandena i trafiken med ett land utanför EU. Det är bl.a. för att undanröja denna inkonsekvens som utskottet i det föregående tillstyrkt propositionen i denna del.

Utskottet kan i viss mån instämma i motionärernas och vissa remissinstansers uppfattning att det vore önskvärt med en översyn av reglerna om straffrättsliga ingripanden mot olika skatteundandraganden. Även Lagrådet anser att det finns skäl att närmare överväga möjligheterna att förenkla och bättre systematisera de regler om straffrättsliga ingripanden som aktualiserades i lagrådsremissen. Utskottet noterar att regeringen inte ställt sig avvisande till en sådan översyn som Lagrådet föreslagit utan ansett att den får övervägas i annat sammanhang än i nu föreliggande lagstiftningsärende. Med hänsyn härtill anser utskottet att det inte behövs något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionen. Motion Sk15 avstyrks därför i denna del.

Tullverkets befogenheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utvidgade befogenheter för Tullen.

Jämför reservation 2 (fp).

Motionerna

I motion Sk15 yrkande 2 av Anna Grönlund Krantz m.fl. (fp) begärs dessutom ett tillkännagivande som går ut på att Tullverket skall ges utökade befogenheter även på andra områden än som nämns i propositionen, inte minst för att i samverkan med Polisen, Kustbevakningen och andra myndigheter komma åt brottslingar som för in narkotika i landet och förhindra olaglig utförsel av enskilda medborgares tillgångar.

I motion Sk387 av Ulla Wester (s) begärs ett tillkännagivande om att beslagtagna varor, främst alkohol och tobak, i vissa fall skall få förstöras innan dom om förverkande vunnit laga kraft.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har nyligen överlämnat en lagrådsremiss med förslag till ny lag om behandling av uppgifter i Tullverkets brottsbekämpande verksamhet. Förslagen utgör en anpassning till den tekniska utvecklingen och de ökade kraven på effektivitet inom Tullverket. Ett av förslagen är att andra brottsbekämpande myndigheter i större utsträckning skall kunna få åtkomst till Tullverkets register, vilket kommer att göra det lättare för myndigheterna att utbyta information och samarbeta i kampen mot brottsligheten. Ett annat förslag är att Tullverket skall ges bättre möjligheter att i den brottsbekämpande verksamheten använda sig av information om bl.a. importdeklarationer som finns tillgänglig i tulldatabasen. Tullverket föreslås också få ökade möjligheter att ingripa mot personer som misstänks för att systematiskt föra in mindre mängder narkotika eller alkohol för vidare försäljning i Sverige, s.k. myrtrafik.

Utskottet vill också erinra om att Tullverket har fått en förstärkning i budgetanslaget för att möjliggöra en effektivare bekämpning av narkotikasmuggling och annan gränsöverskridande verksamhet samt att syftet med verkets nya organisation är att utnyttja resurserna bättre och samtidigt förbättra den brottsbekämpande verksamheten. Som regeringen anför i budgetpropositionen för 2005 är det viktigt att Tullverket fortsätter att utveckla samarbetet med Kustbevakningen, Polisen och andra berörda myndigheter och institutioner för att uppnå en ändamålsenlig och effektiv gränskontroll.

I det föregående har utskottet tillstyrkt regeringens förslag att ge Tullverket förundersökningsrätt till skattebrott som rör införsel av alkohol- och tobaksvaror samt mineraloljeprodukter från andra EU-länder samt att använda tvångsmedel i utredningen av sådana brott. Tullverkets befogenhe-

ter har begränsats till sådana brott som regelmässigt är fullbordade när Tullverket genomför kontroller enligt LPK. Det skall också nämnas att Tullverket redan i dag har befogenheter att inleda och leda förundersökningar och använda tvångsmedel för att utreda brott enligt smugglingslagen samt när det gäller vissa brott med särskild anknytning till Tullverkets verksamhetsområde, t.ex. brottet olovlig förflyttning av punktskattepliktiga varor som regleras i LPK. Utskottet finner det inte påkallat att, som motionärerna föreslår, nu överväga att ge Tullverket ytterligare befogenheter även på andra områden. Det är därtill oklart vilka slags befogenheter som motionärerna avser.

Med det anförda avstyrker utskottet även yrkande 2 i motion Sk15.

Med anledning av frågan om förstöring av vissa beslagtagna varor som tagits upp i motion Sk387 vill utskottet framhålla följande.

Tullverket får enligt 24 § smugglingslagen under vissa omständigheter omedelbart låta sälja eller förstöra beslagtagen egendom som skäligen kan antas bli förverkad, dvs. innan dom om förverkande vunnit laga kraft. Detta gäller även punktskattepliktiga varor som tagits i beslag för att utreda brott enligt 5 kap. 1 § LPK. Tullverket har i sitt yttrande över motionen anført att man har det lagstöd som behövs för att vid behov kunna förstöra varor i förtid. Att beslagtagna varor inte förstörts i den takt som varit önskvärd har enligt verket till stor del berott på praktiska problem.

En vara som tagits om hand med stöd av LPK kan däremot inte förverkas innan det föreligger ett lagakraftvunnet beslut om skatt eller ett lagakraftvunnet beslut om att inte lämna ut en vara och varan inte återutförts inom en månad efter det att avslagsbeslutet vann laga kraft. Ett beslut om förverkande måste sedan ha vunnit laga kraft innan egendomen kan förstöras eller säljas. Regeringen har i proposition 2002/03:10 Straffrättsliga sanktioner mot överträdelser av EG:s punktskatteregler utförligt redogjort för skälen till denna ordning, och utskottet finner inte anledning att överväga någon ändring av dessa bestämmelser.

Utskottet finner det inte påkallat med något tillkännagivande till regeringen med anledning av vad som anförs i motion Sk387. Motionen avstyrks.

Finsk rödmärkt olja

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om skatteharmonisering.

Jämför reservation 3 (fp).

Gällande bestämmelser m.m.

Gemenskapsrätten medger uttryckligen att mineralolja som köpts i beskattat skick i en annan medlemsstat än där förbrukning sker beskattas på nytt i förbrukarlandet om oljan transporteras med ovanliga transportsätt av

enskilda individer eller för deras räkning. Denna bestämmelse finns i artikel 9.3 i rådets direktiv 92/12/EEG, det s.k. cirkulationsdirektivet. Med ovanliga transportsätt avses enligt artikeln transport av bränslen på annat sätt än i fordons tankar eller lämpliga reservdunkar liksom transport av flytande eldningsbränsle på annat sätt än i tankar som används vid yrkesmässig handel. Avsikten med bestämmelsen är att medlemsstaterna skall kunna hindra att privatpersoner för större mängder bränsle mellan länderna (dvs. motverka skattemotiverade transporter av farliga ämnen). Sverige har alltsedan EU-inträdet utnyttjat den möjlighet som direktivet medger när det gäller att på nytt beskatta viss privatimport av mineralolja.

I gränstrakterna mellan Sverige och Finland har det under lång tid förekommit en omfattande gränshandel med finsk olja, eftersom den finska skatten på rödmärkt olja är betydligt lägre än den svenska skatten på märkt, grönfärgad olja.

I Sverige får grönmärkt olja användas bara för uppvärmning. (I fordon används högbeskattad, omärkt olja). Finsk rödmärkt olja har tidigare kunnat användas inte bara för uppvärmning utan även i personbilar, lastbilar och bussar. Efter en dom i EG-domstolen i november 2003 har Finland numera ändrat sin lagstiftning och infört ett förbud mot rödmärkt olja i personbilar, bussar och lastbilar.

Riksdagen har nyligen avslagit motionsyrkanden om att avskaffa den dubbla punktbeskattningen på olja som förs in från andra medlemsländer och att göra införseln för eget bruk legal (bet. 2004/05:SkU23).

Motionen

I motion Sk15 yrkande 3 av Anna Grönlund Krantz m.fl. (fp) anförs att den åtgärd som föreslås i proposition 149 inte är tillräcklig för att få stopp på den olagliga införseln av finsk rödmärkt olja. För att komma till rätta med den illegala införseln behövs, enligt motionärerna, en harmonisering av de svenska och finska skatterna på bränslen avsedda för uppvärmning.

Utskottets ställningstagande

Förslaget i propositionen innebär att möjligheten att ingripa straffrättsligt mot skatteundandraganden som rör införsel av mineraloljeprodukter från andra medlemsländer i EU förstärks. Därigenom kan också den illegala införseln av eldningsolja som utgör ett betydande problem i bl.a. norra Sverige effektivare bekämpas.

En fullständig harmonisering av de finska och svenska skatterna skulle, som motionärerna framhåller, givetvis innebära att det inte längre skulle vara intressant att smuggla märkt olja mellan länderna. Utskottet kan dock inte ställa sig bakom ett krav på harmonisering som innebär att skatten på mineraloljeprodukter skall sänkas till finsk nivå eftersom detta skulle motverka de av riksdagen fastställda målen för miljöpolitiken och den ökade miljöstyrningen av skattesystemet. Utskottet är heller inte berett att föreslå ett tillkännagivande med innebörd att regeringen särskilt skall agera för att

förmå Finland att höja sina skatter till svensk nivå. I detta sammanhang finns skäl att erinra om att Sverige i många år legat steget före andra länder när det gäller beskattning av koldioxidutsläpp och regeringen också på ett aktivt sätt har sökt förmå andra länder att följa efter och införa motsvarande ekonomiska styrmedel. Inom EU har Sverige aktivt stött arbetet med det nya energiskattedirektivet som slutligen kunde antas i oktober 2003 och som innebär en ökad harmonisering av energibeskattningen och höjda minimiskattesatser på mineraloljor.

Utskottet anser att något uttalande av riksdagen inte behövs och avstyrker därmed motion Sk15 yrkande 3.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Begäran om en översyn, punkt 2 (m, fp, c)**

av Anna Grönlund Krantz (fp), Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m), Gunnar Andrén (fp), Stefan Hagfeldt (m) och Staffan Danielsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen om behovet av en översyn. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Sk15 yrkande 1.

Ställningstagande

Den nya straffbestämmelsen som föreslås i LPK (lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror, och mineraloljeprodukter) måste, enligt vår uppfattning, ses som en tillfällig lösning då den leder till att överblickbarheten och tillämpningen av en redan spretig lagstiftning när det gäller ingripanden mot skatteundandraganden ytterligare försvåras. I likhet med flera remissinstanser anser vi att det behövs en sammanhållen översyn av den straffrättsliga behandlingen av olika skatteundandraganden med syfte att skapa ett mer överskådligt och samlat regelverk. Redan det förhållandet att det bland remissinstanserna fanns olika uppfattningar angående var den nya straffbestämmelsen skulle placeras – i smugglingslagen, skattebrottslagen, LPK eller en helt separat lag – och att flera remissinstanser dessutom aktualiserade viktiga frågor om bl.a. brottskonkurrens visar tydligt på behovet av en översyn. Även Lagrådet har anført att möjligheten att förenkla och bättre systematisera regelverket bör övervägas. Vidare anser vi att påföljdsfrågan särskilt bör beaktas i en kommande översyn. Med det anförda tillstyrker vi motion Sk15 yrkande 1.

2. Tullverkets befogenheter, punkt 3 (fp)

av Anna Grönlund Krantz (fp) och Gunnar Andrén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utökade befogenheter för Tullen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Sk15 yrkande 2 och avslår motion 2004/05:Sk387.

Ställningstagande

Vi anser att Tullverket bör ges ökade befogenheter även på andra områden än som nämns i propositionen, inte minst för att i samverkan med Polisen, Kustbevakningen och andra myndigheter komma åt brottslingar som för in narkotika i landet och förhindra att enskilda medborgares tillgångar olagligt förs ut ur landet. Riksdagen bör med bifall till motion Sk15 yrkande 2 rikta ett tillkännagivande härom till regeringen.

3. Finsk rödmärkt olja, punkt 4 (fp)

av Anna Grönlund Krantz (fp) och Gunnar Andrén (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skatteharmonisering. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Sk15 yrkande 3.

Ställningstagande

Det är en illusion att tro att den åtgärd som föreslås i propositionen skulle få stopp på den olagliga införseln av rödmärkt olja från Finland. Inte heller det förhållandet att Finland av EU tvingats till vissa reformer kommer mer än ytterst marginellt att påverka införseln. Eftersom den svenska skatten på grönmärkt olja är flera kronor högre per liter än den finska skatten på motsvarande produkt finns det ett ekonomiskt incitament hos både illegala exportörer och illegala importörer att fortsätta sin lönande verksamhet, samtidigt som kunderna i Sverige är nöjda med att komma undan den höga svenska skatten. Vi menar att det enda sättet att verkligen göra smugglingen olönsam är att minska skillnaderna när det gäller skattesatserna.

Vad vi nu anfört om behovet av en harmonisering av de svenska och finska skatterna på bränslen avsedda för uppvärmning bör ges regeringen till känna. Vi tillstyrker således även yrkande 3 i motion Sk15.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:149 Straffrättsliga åtgärder mot skatteundandraganden avseende alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69),
2. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
3. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
4. lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter,
5. lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Följdmotion

2004/05:Sk15 av Anna Grönlund Krantz m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av en sammanhållen översyn av både följder och påföljder vid skatteundandraganden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om tullens befogenheter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av en skatteharmonisering mellan Sverige och Finland vad gäller finsk röd olja.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05:Sk387 av Ulla Wester (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om varor i beslag.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i skattebrottslagen
(1971:69)

Härigenom föreskrivs att 1 § skattebrottslagen (1971:69) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller i fråga om skatt och, om så särskilt föreskrivs, annan avgift till det allmänna som inte betecknas som skatt.

Lagen tillämpas inte i fråga om

1. gärningar som är belagda med straff i lagen (2000:1225) om straff för smuggling eller lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror, och

2. skattetillägg, ränta, dröjsmålsavgift, förseningsavgift eller liknande avgift.

I lagen om straff för smuggling finns särskilda bestämmelser om förundersökning, tvångsmedel och åtal vid brott som avses i 2–4 §§, om brottet rör skatt enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

¹ Senaste lydelse 2004:229.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1563) om tobaksskatt
dels att 40 § skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 8 § skall lyda "Skattskyldighet m.m. för cigaretter, cigarrer, cigariller och röktobak",

dels att rubriken närmast före 35 § skall lyda "Skattskyldighet m.m. för snus och tuggtobak",

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 40 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

40 §¹

Om snus eller tuggtobak importeras från tredje land av någon som inte är godkänd lagerhållare skall skatten betalas till Tullverket.

I övrigt tillämpas 30–32 och 34 §§ även i fråga om snus och tuggtobak. Därvid skall vad som gäller om upplagshavare i stället gälla den som är godkänd lagerhållare.

En godkänd lagerhållare får göra avdrag för skatt på tuggtobak som har levererats till en köpare i ett annat EG-land.

40 a §

Den som i Sverige betalat skatt för tuggtobak som sedan levererats till en köpare i ett annat EG-land skall efter ansökan medges återbetalning av skatt, om inte annat följer av andra stycket. Den som begär återbetalning skall visa att den skatt som ansökan avser har betalats i Sverige samt att varorna förts ut ur landet.

Ansökan om återbetalning enligt första stycket görs skriftligen hos beskattningsmyndigheten. Ansökan skall omfatta en period om ett kalenderkvartal och ges in till beskattningsmyndigheten inom ett år efter kvartalets utgång. Återbetalning medges inte för skattebelopp som för kalenderkvartalet

¹ Senaste lydelse 2002:419.

understiger 1 500 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005

2.3 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs i fråga om skattebetalningslagen (1997:483) dels att rubriken närmast före 19 kap. 7 § skall lyda "Kostnadsränta vid omprövning och överklagande m.m.",

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 19 kap. 7 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

7 a §¹

När det är fråga om punktskatt som skall betalas till följd av ett beslut enligt 11 kap. 5 § andra stycket lagen (1994:1776) om skatt på energi, skall kostnadsränta tas ut från och med dagen efter den då skatten senast skulle ha betalats om avdrag inte gjorts enligt 11 kap. 9 § 6 eller 7 samma lag. Om skatten har sin grund i ett beslut om återbetalning av skatt enligt 11 kap. 13 § lagen om skatt på energi, skall kostnadsränta i stället tas ut från och med dagen efter den då återbetalningen beslutades.

Kostnadsränta enligt första stycket beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan. Ränta tas ut till och med den dag betalning senast skall göras med anledning av beskattningsbeslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005 och tillämpas vid betalning av skatt som hänför sig till tiden efter ikraftträdandet.

¹ Tidigare 19 kap. 7 a § upphävd genom 2004:1345.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:506) om punktskattkontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter

dels att 3 kap. 6 § och 5 kap. 5 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 5 kap. 1 a–1 c §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

68

Ett omhändertagande av en alkohol- eller tobaksvara skall upphävas,
om

1. det inte längre finns grund för omhändertagandet,
2. varan löses ut enligt 5 § 2. varan löses ut enligt 5 § tredje
fjärde stycket, stycket,
3. ett beslut om beslag enligt 27 kap. rättegångsbalken eller lagen
(2000:1225) om straff för smuggling meddelas för varan,
4. varan återutförs enligt 1 § femte stycket, eller
5. det är oskäligt att låta omhändertagandet bestå.

Omhändertagande enligt 4 § skall också upphävas om Tullverket inte inom tre månader från den dag då beslut fattades om omhändertagandet har fattat något beslut enligt 5 § om skatt.

Om omhändertagandet av en vara har upphävts enligt första stycket 1, 2 eller 5 eller andra stycket, skall varan översändas till mottagaren.

5 kap.

 la_{ξ}

Den som uppsåtligen emballerar, transporterar, förvarar, döljer, bearbetar, förvärvar eller överlåter punktskattepliktiga varor som varit föremål för brott som avses i 2–4 §§ skattebrottslagen (1971:69) döms, om brottet rör skatt enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi, för olovlig befattningsmed punktskattepliktiga varor till böter eller fängelse i högst två år. Detta gäller dock inte om ansvar kan utdömas enligt 1 § eller lagen

¹ Senaste lydelse 2002:883.

(2000:1225) om straff för smuggling.

Om gärningsmannen inte inser men har skälig anledning att anta att de punktskattepliktiga varorna varit föremål för brott, döms till böter.

Om gärningen är ringa, skall den inte medföra ansvar enligt första eller andra stycket.

1 b §

Om brott som avses i 1 a § första stycket är att anse som grovt, döms för grovt olovlig befattning med punktskattepliktiga varor till fängelse, lägst sex månader och högst fyra år.

Vid bedömningen av om brottet är grovt skall det särskilt beaktas om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning, om gärningen avsett befattning med varor som varit föremål för brott varigenom skatt eller avgift till mycket betydande belopp har undandragits det allmänna eller felaktigt återbetalats eller tillgodoräknats någon.

1 c §

För försök, förberedelse och stämpling till grovt olovlig befattning med punktskattepliktiga varor döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

5 §¹

Utöver vad som följer av 1 § andra och tredje styckena lagen (2000:1225) om straff för smuggling skall vid brott enligt 1 § följande bestämmelser i nämnda lag tillämpas:

bestämmelserna om förverkande i 16–18 §§,

bestämmelserna om förundersökning och tvångsmedel i 19–26 §§, 27 § första och tredje styckena, såvitt avser kroppsvisitation, och i 29 och 30 §§, samt

Utöver vad som följer av 1 § andra och tredje styckena lagen (2000:1225) om straff för smuggling skall vid brott enligt 1–1 c §§ följande bestämmelser i nämnda lag tillämpas:

¹ Senaste lydelse 2002:883.

bestämmelserna om talan i 32 och 33 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1225) om straff för smuggling

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag innehåller bestämmelser om ansvar m.m. för gärningar som rör införsel till eller utförsel från landet av varor. Har det i lag eller annan författning föreskrivits straff för den som bryter mot ett förbud mot eller villkor för att föra in eller ut en vara, gäller i stället bestämmelserna i den författningen om inget annat är föreskrivet.

I 19–22, 26, 27 och 32 §§ finns särskilda bestämmelser om befogenheter för att förhindra, utreda och beivra brott enligt denna lag eller brott, som rör införsel till eller utförsel från landet av varor, enligt någon av de författningar som nämns i tredje stycket. Befogenheterna gäller även vid sådana brott enligt narkotikastrafflagen (1968:64) som avses i 12 § tredje stycket samt vid sådana terroristbrott som avses i 3 § 18 jämförd med 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott. Befogenheten enligt 32 § att väcka åtal eller besluta om förverkande gäller dock inte vid brott enligt narkotikastrafflagen eller lagen om straff för terroristbrott.

De författningar som avses i andra stycket är lagen (1960:419) om förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker, lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen, lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och mineraloljeprodukter, lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd, tullagen (2000:1281) samt lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror.

Bestämmelserna i 19–22 och 26 §§ samt 27 § första och tredje styckena, när det gäller kroppsvisitation, och bestämmelserna i 32 § gäller också vid brott som avses i 2–4 §§ skattebrottslagen (1971:69), om brottet rör underlåtenhet att lämna deklaration enligt 10 kap. 32 a § andra eller tredje stycket skattebetalningslagen (1997:483).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

¹ Senaste lydelse 2004:235.